

\$133,7 млн; мед – \$98,8 млн; вироби із зерна та хлібних злаків – \$96,1 млн; шкіра із шкур ВРХ, овець, ягнят та інших тварин – \$75,7 млн; соки – \$70,7 млн; казеїни, альбуміни – \$40,3 млн; продукти з какао-бобів, шоколад – \$38,2 млн; продукти переробки овочів, плодів – \$38 млн та інші товари [4].

Поки що експортує Україна переважно сировину, зокрема, аграрну, але Угода створює кращі умови для експорту переробленої продукції. На неї часто мита повністю зняті, а на сировину зняті лише частково (у рамках квот). Тому Угода радше сприяє перетворенню України на щось суттєвіше, ніж «сировинний придаток» Європи.

Цифри останньої статистики свідчать про те, що українські виробники почали нарощувати експорт товарів із доданою вартістю. Такі темпи торгівлі дали поштовх до ініціювання збільшення квот. До слова, сьогодні право експорту до ЄС мають вже 288 українських підприємств. Зокрема 108 експортують на цей ринок харчову продукцію.

Наприкінці 2016 року Європейська комісія прийняла пропозицію українських виробників і в травні 2017 року збільшила квоту на крупи та борошно на 7,8 тис. т, овес – на 4 тис. т, кукурудзу – 650 тис. т, мед – 3 тис. т, пшеницю – 100 тис. т, виноградний сік – 500 т, перероблені томати – 5 тис. т, ячмінь – 350 тис. т.

Станом на 4 жовтня 2017 р. вже вичерпано на 100 % імпорتنі тарифні квоти ЄС на такі українські товари, як: мед, цукор, ячмінна крупа та борошно, оброблені томати, виноградний та яблучний сік, овес, ячмінь, кукурудза, пшениця. На 98 % вичерпано квоту на безмитний експорт солоду та пшеничної клейковини. Експерти відзначають, що у порівнянні з минулим роком динаміка закриття квот значно прискорилася. Але залишається низка товарів, де квоти не вичерпано взагалі: баранина, яловичина, гриби, продукція з обробленого молока тощо.

Україна входить до ТОП-10 найбільших постачальників агропродукції до ЄС (8-ме місце). Водночас, за багатьма позиціями Україна традиційно посідає перші місця, займаючи суттєві ніші ринку: по пшениці – 32 % від загального імпорту ЄС, кукурудзі – 62 %, ячменю – 74 %, вівсу – 68 %. У свою чергу, Україна імпортує з ЄС зернові культури, насіння олійних, какао-боби і шоколад, різні харчові продукти, спирт і алкогольні напої, відходи переробної промисловості та тютюнові вироби.

Таким чином, зона вільної торгівлі принесла українським виробникам додаткові можливості для експорту, проте її умови не можна назвати ідеальними та надто вигідними для українців. Відштовхуючись від цього, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України ініціює аналіз (форсайт) поглиблення умов торгівлі з Європейським Союзом: перегляду умов вільної торгівлі, митний союз та інші можливі додаткові механізми.

Список літератури

1. Асоціація з ЄС набула чинності: що це означає? [Електронний ресурс] / Від 1 вересня 2017. – Режим доступу: <https://hromadske.ua/posts/asotsiatsiia-z-yes-nabula-chynnosti-shcho-tse-oznachaiev>.
2. ЄС-Україна: поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі [Електронний ресурс] / травень 2013. – Режим доступу: http://eeas.europa.eu/archives/delegations/ukraine/documents/virtual_library/dcfta_guidebook_web.pdf.
3. Сібекіна А. Ю. Перспективи розвитку економічної співпраці України з ЄС в умовах вільної торгівлі / А. Ю. Сібекіна // Міжнародна економіка та менеджмент: Науковий журнал. Серія: Економічні науки. – 2015. – № 5 – 6. – С. 82 – 83.
4. Український аграрний експорт до країн ЄС зріс більш ніж на 37 % в 2017 році [Електронний ресурс] / Міністерство аграрної політики та продовольства України. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/node/25274>.

УДК 339.976.2

Кобилянська А. В.

к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
Міжнародний гуманітарний університет

ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТНИХ СФЕР ГЛОБАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ВРЯДУВАННЯ

Визначення предметних сфер глобального економічного врядування (ГЕВ) дозволить якісно викоремити ті царини, які вимагають особливих іструментів спрямованої дії задля досягнення цілей економічного розвитку.

Відповідно, на сучасному етапі розвитку світової економіки можливо сконструювати наступну схему, що відображає складну систему предметних сфер глобального економічного врядування. Причому в якості глобального економічного врядування ми

розуміємо, як те, що спрямовано на вирішення суто економічних питань, так і те врядування, яке використовує економічний інструментарій. Так, ті суб'єкти глобального економічного врядування, які, відповідно до засадничих документів, до організаційної форми, до сектору до якого належать, прямо не мають на меті здійснення економічного впливу теж можуть його реалізовувати.

В табл. 1 запропоновано систему предметних сфер глобального економічного врядування, які умовно поділено на суто сфери ГЕВ, які зазвичай зазнають точкового цілеспрямованого впливу з боку різних суб'єктів ГЕВ, та предметні площини ГЕВ, або ті напрями глобального економічного врядування, які мають на меті вирішення комплексних проблем та завдань, що постають в результаті функціонування глобальної економіки.

Таблиця 1

Система предметних сфер глобального економічного врядування

Предметні площини ГЕВ Сфери ГЕВ			Глобальний рівень					
			Глокальний рівень					
			Розробка стратегій глобального економічного розвитку	Створення інституційного середовища глобальної економіки	Вирішення криз	Управління регіоналізацією та інтернаціоналізацією	Вирівнювання економічного розвитку країн	
Глобальний рівень	Глокальний рівень	Міжнародний, міжрегіональний, регіональний, національний рівень	Економіка:					
			Фінанси					
			Торгівля					
			Ринки праці					
			Ринки сировини					
			Виробництво та ланцюги створення вартості					
			Конкуренція					
			Скорочення рівня бідності та нерівності					
			Виробництво суспільних благ					
			Технологічний та науковий розвиток					
			Політика та державне управління					
			Військові конфлікти та громадянські війни					
			Екологія					
			Соціальний розвиток					
			Культура					

¹⁾ в порядку зниження ступеню перетину взаємовпливу предметних сфер

найвищий	найнижчий
----------	-----------

Джерело: розроблено автором

Відповідно до запропонованої системи предметних сфер глобального економічного врядування, вони є взаємопов'язаними. В більшій мірі це стосується того, як предметні площини ГЕВ, включають в себе вирішення комплексу питань, що стосуються різних сфер ГЕВ. Втім, не варто забувати і про те, що глобальне економічне врядування здійснюється і в межах окремих сфер, більше того, напрям може бути спрямований як на вирішення глобальних проблем в цілому, так і на ті, які вирішуються глобальними акторами на глокальному (міжнародному, міжрегіональному, регіональному, національному) рівні.

Наступні дослідження мають бути спрямовані на більш детальний аналіз реалізації глобального економічного врядування в межах кожної зі сфер, включно з аналізом механізмів та інструментарію його здійснення.

УДК 336.2

Полупан О. С.
студентка 5 курсу 2 групи ШКЮ,
Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого
Науковий керівник:
Бойчук Д. С.
асистент кафедри міжнародного права,
Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУ BEPS В МЕЖАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Глобалізація дала багато переваг бізнесу. Вільних рух капіталу та робочої сили, перенесення підприємств до країн третього світу, телекомунікаційні та технічні вдосконалення запустили процес стирання торговельних кордонів. Це призводить до того, що компанії та корпорації намагаються мінімізувати податковий тиск. Компанії виводять свої прибутки у офшорні та оншорні зони, уникають сплати податків, користуючись угодами про уникнення подвійного оподаткування, використання гібридних схем, тощо. Як результат, у 2013 році Великою Двадцяткою (далі – G20), за ініціативи Організації економічного співробітництва та розвитку, було прийнято План дій щодо запобігання розмиттю податкової бази та виведення прибутку із країни без сплати податків (далі – План BEPS) [1, с. 8]. Більшість країн у світі реагують з обережністю на План дій G20, за винятком Європи, яка встановлює нову планку щодо реформування податкової системи. Станом на квітень 2018 року, до плану BEPS взагалі не приєдналися Білорусія, країни Північної та Центральної Африки, країни Близького Сходу, деякі країни Південної Америки [2, с. 7 – 10].

План BEPS передбачає 15 дій для забезпечення міжнародних податкових правил та протидії агресивному податковому плануванню. Головними аспектами плану є автоматичний обмін інформацією, що передбачає оприлюднення імен вкладників банків (наприклад, банківська таємниця Швейцарії взагалі скасована з лютого 2018 року), контроль за трансфертним ціноутворенням, тест основної діяльності (тобто податки мають сплачуватись там, де ведеться діяльність підприємством, а не в офшорних зонах), боротьба з незаконними «tax rulings» (справа Єврокомісія проти Amazon, Ірландія проти Apple), та ін.

Деякі європейські країни, які погодилися приєднатися до Плану BEPS, тепер змушені перебудувувати свою економіку та позбутися статусу офшорної зони. До таких країн належать Нідерланди, Люксембург, Ірландія. Тож розглянемо більш детально, на які зміни доведеться піти цим країнам.

7 липня 2017 року Нідерланди прийняли пакетом 82 зміни до нормативно-правових актів, що пов'язані із імплементацією Плану BEPS. Нідерланди активно співпрацюють з країнами ЄС та Організацією економічного співробітництва та розвитку, щоб зарекомендувати себе як країну рівних можливостей як для резидентів, так і нерезидентів [3, с. 28].

Люксембург має вдосконалити все своє міжнародне податкове законодавство, а саме: законодавство щодо виводу доходів, боротьби з гібридними режимами. Люксембурзький парламент здійснив численні заходи для посилення податкової прозорості у відповідності з останніми директивами ЄС та стандартами BEPS, а саме: реалізував правила автоматичного обміну інформацією про податкові рішення та правила неpubлічної звітності Cbuc. Люксембурзький уряд нещодавно зазначив, що конфіденційною інформацією слід обмінювати лише між податковими органами, а не надавати їй публічності [3, с. 26].

Ірландія має балансувати між статусом інвестиційно привабливої країни та країною з офшорними характеристиками. З 1 січня 2020 року Ірландське законодавство обмежить можливості для деяких гібридних структур. Зміняться правила нарахування податку на виведений капітал [3, с. 20].

З 1 січня 2019 року, бізнес в Європі очікують нові правила, передбачені Директивою 2016/1164 «Про правила запобігання ухиленню сплати податків» (Anti Tax Avoidance